

YEREL YÖNETİMLER VE SAĞLIK

27 Mart: Ülke düzeyinde yerel seçimlerin tarihi. 1989'da önemli bir değişim rüzgarı ile değişen yerel yönetimler, seçim öncesi yapılan tüm iddialara karşın, olumlu toplumsal dönüşümlerin yaşandığı değil, artan kentsel rantların paylaşımının kaleleri oldu. 1989'da kitleleri önemli ölçüde hayal kırıklığına uğratan yerel yönetim ekiplerinin, bugünün konjonktüründe geleceğe ilişkin iddialarının giderek slogan ve imaj yenilemelere indirgenen vaatleri ile yeni bir seçime gidiyoruz. Toplumsal yaşamın bugünden inşa edilebileceği, alternatif örgütlenme biçimlerinden söz etmeyen; sadece "reel" dünyanın, "reel" rantlarının yeni bölüşümüne yönelik çabaları izliyoruz.

Böyle bir gerçeklik ve gerçekliği gizlemeye yönelik imaj dünyasında, yarını bugünden inşa etmeye yönelik, toplumsal eşitsizlikleri gidermeyi hedefleyen bir yerel inisiyatif ve bu inisiyatif ile sağlık ilişkisini sorgulamak amacıyla bir dosya hazırlamaya çalıştık.

Dosyamızın ilk bölümü, görüşlerini sorduğumuz ülkenin değişik bölgelerindeki 25 kadar belediyeden, yanıt veren 5'inin çalışmalarını içeriyor.

Daha çok mevcut uygulamalar ışığında yerel yönetim-sağlık ilişkilerini değerlendirmelerini talep ettiğimiz belediyeler, genelde kendi tanıtımlarına yönelik hazırlıklarını, ilettiler.

İkinci bölüm, mevcut yerel yönetim-sağlık ilişkilerine eleştirel yaklaşan yazıları ve katkıları kapsıyor. Nuray Yeşildal değişik ülke deneyimlerinden yola çıkarak kent-çevre sağlığı ilişkisine bir yaklaşım sunarken, Mehmet Kuşçu Koalisyon Hükümeti'nce hazırlanmakta olan yerel yönetim yasası çerçevesinde sağlık hizmetlerinin yerel yönetimlerin sorumluluğuna verilmesinin koşullarını tartışıyor. Bülent Kılıç ise, belediyelerin mevcut durumunun, sağlık hizmetlerini üstlenmek konusunda yeterince umut sergilemediği fikrini işliyor.

Bu bağlamda ele alınabilecek bir yazı da, Dokuz Eylül Üniversitesi öğretim üyelerinin kentsel alternatifler çalışması.

Üçüncü bölümde ise, yerel yönetim-sağlık ilişkisine toplumsal muhalefet açısından yaklaşan dört çalışma yer alıyor. Bunlardan Mamak Yerel İnisiyatifinin sunuşu, düşündüğümüz dosya hazırlıklarının temel çalışması olma niteliğine en yakın olanı. Yerel yönetim yaklaşımını en geniş biçimde sorgulayan bu çalışma, bir anlamı ile de yaşanan bir toplumsal pratiğin ürünü. Yine İzmir'de geçtiğimiz yıl yapılan bir sempozyumun üç sonuç raporu da, kent muhalefeti-sağlık ilişkisine ışık tutabilecek bilgiler içeriyor. İlker Belek de, Ankara'da bir gecekondu bölgesi pratiğinden çıkarak oluşturduğu sosyalist bir yerel yönetim-sağlık projesini tartışıyor. Dört Latin Amerika ülkesinde yaşanan kitle inisiyatif deneyimlerini inceleyen Ata Soyer ise, sağlık hizmetlerinin demokratik desantralizasyonuna bir yaklaşım denemesi sunuyor.

Yerel yönetim-sağlık ilişkisi, aslında bir yanı ile teknik, politik-toplumsal bir ilişkidir. Salt idari düzenlemelerle, ya da salt sağlığa ilişkin değişikliklerle açıklanamayacak bir ilişkidir. İnsanların, kendi yaşadığı dünyaya, bizzat kendilerinin, müdahale edebilmesinin bir kanalıdır; yerel yönetim-sağlık ilişkisi. Bu yaklaşımla hazırlamaya çalıştığımız bu dosya, istediğimiz ölçüde gerçekleşmemesine karşın, kendi alanında bir boşluğu doldurabilecek bir birikimi de sunuyor. Dileğimiz, bu tartışmaların bu sayfalar da kalmayıp, toplumsal dönüşümlerin mütevasi bir harcı olabilmesi...

Dr. Ata Soyer, Dr. İlker Belek, Dr. Nuray Yeşildal